

Inhoudsopgave

	Voorwoord.....	3
	Toeristische tips	6
	Wandelen op de St. Jacobsroute	8
	Inlichtingen en adressen.....	16
	Geschiedenis van de St. Jacobsroute.....	19
	Overzichtskaart	22
	De Camino arragonés.....	24
1	Somport – Jaca	25
2	Jaca – Arrés	30
3	Arrés – Ruesta	36
4	Ruesta – Sangüesa	40
5	Sangüesa – Monreal	43
6	Monreal – Obanos.....	46
	De Camino francés in Navarra	49
1	Saint-Jean-Pied-de-Port – Roncesvalles/Orreaga.....	51
2	Roncesvalles – Larrasoaña	56
3	Larrasoaña – Cizur Menor.....	60
4	Cizur Menor – Obanos.....	66
5	Obanos – Estella/Lizarra	69
6	Estella/Lizarra – Torres del Río	74
7	Torres del Río – Logroño	79
	De autonome regio La Rioja	84
8	Logroño – Nájera	86
9	Nájera – Santo Domingo de la Calzada	89
	De autonome regio Castilla y León	92
10	Santo Domingo de la Calzada – Belorado	93
11	Belorado – San Juan de Ortega.....	97
12	San Juan de Ortega – Burgos.....	101
13	Burgos – Hontanas	108
14	Hontanas – Boadilla del Camino.....	111
15	Boadilla del Camino – Carrión de los Condes	115

16	Carrión de los Condes – Terradillos de los Templarios	119
17	Terradillos de los Templarios – Sahagún	122
18a	Sahagún – Reliegos via Calzadilla de los Hermanillos	125
18b	Sahagún – Reliegos via Bercianos del Real Camino	127
19	Reliegos – León	129
20	León – Villar de Mazarife	136
21	Villar de Mazarife – Astorga	140
22	Astorga – Foncebadón	144
23	Foncebadón – Ponferrada	148
24	Ponferrada – Villafranca del Bierzo	154
25	Villafranca del Bierzo – La Faba	158

De autonome regio Galicië 162

26	La Faba – Triacastela	164
27a	Triacastela – Barbadelo/O Mosteiro via Samos	168
27b	Triacastela – Barbadelo/O Mosteiro via San Xil	173
28	Barbadelo/O Mosteiro – Hospital da Cruz	174
29	Hospital da Cruz – Mélide	177
30	Mélide – Pedrouzo (Arca do Pino)	180
31	Pedrouzo (Arca do Pino) – Santiago de Compostela	183

De route naar Finisterre en Muxía 189

32	Santiago de Compostela – Negreira	190
33	Negreira – Olveiroa	193
34	Olveiroa – Finisterre/Fisterra	196
35	Finisterre/Fisterra – Muxía	202

Register 206

Toeristische tips

Hoe dit gidsje te gebruiken

De belangrijkste informatie over elk van de 41 etappes vindt u als signalement voorafgaande aan de beschrijvingen. In de geel gemarkeerde teksten worden bezienswaardigheden en cultuurhistorische wetenswaardigheden behandeld. Zowel het kaartje met de ingetekende route als het bij iedere etappe beschikbare hoogtepuntprofiel bevat belangrijke symbolen betreffende de infrastructuur. Alleen bij plaatsen zonder herbergen bevat het hoogtepuntprofiel echter een verwijzing naar alternatieve overnachtingsmogelijkheden (symbool voor hotel/pension); voor plaatsen met herbergen, zie onder het punt "Infrastructuur". In de hoogtepuntprofielen vindt u naast de informatie over stijgen en dalen ook tijden en afstanden tussen belangrijke plaatsen aan de route; om u in staat te stellen uw eigen planning te maken is naast de eigenlijke etappe ook steeds een deel van de voorafgaande en de volgende etappe afgebeeld. Bovendien geven de wandelkaartjes de afstanden van herberg tot herberg aan (blauw rechthoekje met gele tekst).

Pelgrimsherbergen

In de beschrijving is aangegeven of de herbergen door een stad, een kerk, door een vereniging of particulier worden gedreven. Herbergen met een christelijke achtergrond bieden onder meer facultatieve diensten en bidstonden aan. De waardering met één à drie jacobsschelpen kan u helpen bij de keuze van een herberg. Bepalend voor het oordeel zijn hierbij de faciliteiten (bijv. keuken, wasmachine), de prijs-kwaliteitverhouding en de toestand van het sanitair. Een pluspunt is in de regel de aanwezigheid van een (behoorlijk uitgeruste) keuken, omdat die de pelgrims kosten helpt besparen. Dure herbergen hoeven niet automatisch beter te zijn. Ook in een eenvoudig onderkomen kan men zich heel goed thuis voelen. De beoordeling gaat in elk geval niet over de gastvrijheid van de hospitaleros, aangezien de meeste herbergen dikwijls van management wisselen. Honden zijn in de meeste gevallen niet welkom. De opgegeven prijzen zijn die van 2010/11, en zijn onderhevig aan veranderingen. Tenzij anders vermeld, liggen de herbergen vlak aan de weg. Bij meer dan één herberg in een plaats worden ze genoemd in de volgorde waarin ze langs de route liggen. In veel plaatsen bieden ook pensions/hostales goedkope slaapgelegenheden voor pelgrims.

Infrastructuur

Hier is voor iedere plaats langs de route de aanwezigheid, voor pelgrims interessante infrastructuur met symbolen weergegeven (voor een verklaring van de tekens, zie p. 7). Busverbindingen: in kleine plaatsjes vaak maar eenmaal per dag. Winkels: in kleine plaatsen vaak alleen maar kleine buurtwinkels. De adressen voor medische zorg hebben meestal betrekking op Centros de Salud, gezondheidscentra van het nationale zorgstelsel, openingstijden doorgaans: ma.-vr. 8-15 uur, in grotere plaatsen voor een

deel 24-uurs-diensten. In dorpen komt soms een- of meermalen per week een arts. Info over vrijgevestigde artsen ter plaatse.

Gastronomie en feestdagen/fiestas

Gastronomische specialiteiten van streken en plaatsen en fiestas krijgen aandacht in de geel gemarkeerde teksten. Iedere plaats heeft jaarlijks ten minste één groot patroonsfeest, naast lokale en nationale feesten. Deze bieden de gelegenheid Spaanse tradities en de manier van leven te leren kennen. Heel fascinerend zijn Spaanse paasprocessies in de stille week (Semana Santa).

Duur van wandelingen en trajecten

Hierbij is uitgegaan van een tempo van 3,5-4,5 km/uur (afhankelijk van het terrein); de afzonderlijke tijden zijn steeds gerekend vanaf de voorafgaande plaats.

Symbolen en afkortingen

	pelgrimsherberg		internettoegang
	hotel/pension		post
	camping		toeristinfo, verkeersbureau
	restaurant		HI. Mis
	bar (café, snackbar)		busverbinding
	supermarkt/winkel		treinverbinding
	bron/fontein (kaart:		luchthaven
	blauwe punt)		zwembad
	bank/pinautomaat		uitkijkpunt
	apotheek		afslag naar
	gezondheidscentrum		

Afkortingen

CH	pelgrimsherbergen met religieuze achtergrond, vaak bemand door vrijwilligers; vaak mogelijkheid tot gezamenlijk gebed/mis
GH	gemeentelijke pelgrimsherbergen
PH	particuliere pelgrimsherbergen
KH	pelgrimsherbergen van een kerkelijke instelling
VH	pelgrimsherbergen van een (Sint-Jacobsroute-)vereniging
XH	herbergen van de Galicische regering (Xunta)
b.	aantal bedden/herberg
m.	aantal matrassen/herberg
1/2/3p.	een/twee/driepersoonskamer
C/	Calle (straat)
s/n	zonder huisnummer (sin número)
wegen:	BU703 = provinciale weg, landweg; N121 = nationale weg; A15= autosnelweg

rechtsaf, en snijdt zo een eindje af. Na ca. 300 m steekt u de weg over en gaat even linksaf, daarna rechtsaf omhoog (stenen wegwijzer, bord, gele pijl; u kunt ook de grote weg tot aan deze afslag blijven volgen). Van hier af leidt de route goed aangegeven door een tamelijk dun-bebouwd industriegebied weer naar de N120. Na ca. 2 uur (vanaf de kathedraal) bent u bij het **Santuario Virgen del Camino** (afslag naar de herberg even daarvoor naar links).

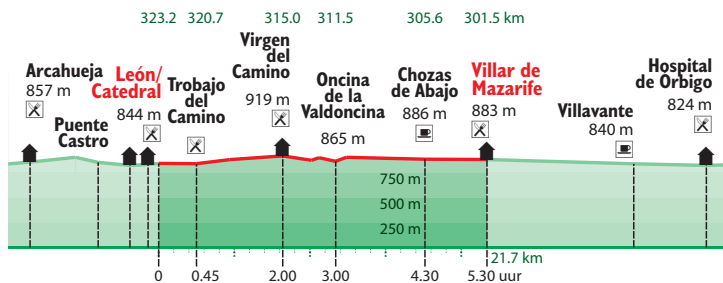
i

De legendarische **Virgen del Camino** (Maagd van de Weg) wordt in de hele streek zeer vereerd. In 1505 zou ze aan een herder zijn verschenen. Ze beloofde dat op de plek waar hij een steen zou werpen een kapel zou ontstaan. Enkele jaren later zou ze een Spanjaard die in Algerije in een houten kist gevangen werd gehouden, samen met zijn slavenhouder, de kist en zijn keten naar het heiligdom hebben overgebracht. Door dit wonder

oetmoedig geworden, wijdden beide mannen hun verdere leven aan de Maagd. Het moderne kerkgebouw dateert van de jaren 1960 en is door zijn naar Le Corbusier neigende betonesthetiek nogal controversieel. Een des te grotere verrassing vormt het rijkbewerkte barokaltaar uit de 18e eeuw met een Maria-afbeelding uit de 16e eeuw ('s zomers ca. 8.15-20.30 uur, anders ca. 8.30-20 uur).

Afgedankt. Menig paar schoenen blijft langs de weg achter.

Steek bij de kerk de N120 naar links over en sla dan het weggetje in dat links naast de nationale weg omlaag leidt. Na ca. 100 meter verwijzen ontelbare aanwijzingen op het wegdek ondubbelzinnig naar de splitsing. Houd hier links aan naar Villar de Mazarife.

De route voert u eerst over een autosnelweg, dan daaronderdoor en naar **Fresno del Camino** (½ uur). Op een landweggetje gaat het over een kleine heuvel verder naar **Oncina de la Valdoncina** (½ uur). Ga rechtsaf, daarna enigszins links door het plaatsje en volg dan het veldpad. Dit gaat de hoog-

vakte op, u hebt de agglomeratie León achter de rug. Over onverharde veldpaden wandelt u weer door de vrije natuur. Na 1½ uur bereikt u **Chozas de Abajo** en over een stille landweg **Villar de Mazarife** (1 uur).

Kort na Virgen del Camino is de grotestadsesesthetiek gauw vergeten.

